

Härryda kommun

utbildning@harryda.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

efter tillsyn i Landvetterskolan 2
i Härryda kommun

Uppföljning av tillsyn i Landvetterskolan 2

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Härryda kommun under hösten 2017. Skolinspektionen fattade den 24 januari 2018 beslut efter tillsyn för Landvetterskolan 2. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Härryda kommun inkom med 2018-03-29 och 2018-04-27 samt intervjuer genomförda vid uppföljningsbesök på skolenheten den 8 maj 2018.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Bedömningsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.	Föreläggande	2018-10-12
Förutsättningar för lärande och trygghet		
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2018-10-12

Sammanfattning av avhjälpna brister

Bedömningsområde	Typ av ingripande
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa dessa brister.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende den brist som har avhjälpes.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härryda kommun att senast den 12 oktober 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vid tiden för uppföljningen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa bristen avseende att tillförsäkra alla elever studiero. De åtgärder som huvudmannen har vidtagit sedan föregående beslut har vid tiden för uppföljningen fått effekt i vissa klasser men

Beslut

2018-06-15

4 (10)

Dnr 43-2017:5355

inte i alla. Det är av ytterst vikt att huvudmannen fortsätter det arbete som har påbörjats för att tillförsäkra alla elever studiero. En bristande studiero riskerar att försvåra för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen som bedrivs, vilket inverkar på elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 24 januari 2018 Härryda kommun att senast den 30 mars vidta åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats avseende skolenhetens arbete med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero, och att senast samma dag skriftligen redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Utredningen visade att eleverna från flera klasser i alla årskurser inte tillförsäkrades studiero under vissa lektioner. Även om flera exempel gavs på insatser som skolans personal hade genomfört för att förbättra studieron i vissa klasser så var studieron ändå inte fullgod enligt vad som framkom av utredningen. Vidare visade utredningen att eleverna inte tillförsäkrades en skolmiljö som präglades av trygghet. Sammantaget innebar detta att den bristande studiemiljön riskerade att påverka elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, vilket också intervjuade elever gav uttryck för i samband med tillsynen.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen har den 29 mars 2018 redovisat de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens tidigare beslut. I skrivelsen står bland annat att lärarna har noterat att de ibland har olika förhållningssätt och regler vid lektionsstart. För att möta detta har rektor fattat beslut om att ta fram gemensamma riktlinjer för tydlighet vid lektionsstart och lektionsavslut. Andra insatser för att förbättra studieron är exempelvis framtagandet av riktlinjer för hantering av elever med sen ankomst, tydliggöra förväntningarna på eleverna, förändringar i den fysiska miljön i klassrummet, möten med vårdnadshavare, tillfälliga omplaceringar av elever, samtalsstöd till elever samt gruppstärkande övningar. Enligt skrivelsen har alla lärare under läsåret 2017/18 deltagit i Skolverkets utbildning Specialpedagogik för lärande och forum för kollegiala samtal har skapats. Huvudmannen anför vidare att rektor och personal har ökat samverkan vid ombildning av klasser vid läsårsövergångar för att skapa trygghet och studiero. Andra insatser för att förbättra tryggheten är exempelvis ett arbete med att stärka samhörigheten i nya klasser, fadderverksamhet, rastvaktschemat för inomhus- och utomhusmiljön har förstärkts och förändrats, montering av speglar samt organisering av rastaktiviteter. Personalen har även

involverat vårdnadshavarna i diskussionen kring hur de kan bidra till en ökad trygghet och studiero på skolan. Enligt skrivelsen har rektors uppföljning av insatserna visat att eleverna upplever att det är en lugnare och mer respektfull skolmiljö än under höstterminen 2017.

Skolinspektionens utredning vid uppföljning av tillsynen

I intervjuerna framkommer flera exempel på bristande studiero. De åtgärder som huvudmannen har vidtagit har gett effekt i vissa klasser men inte i alla.

Elever från årskurserna 4 och 5 ger i intervju exempel på ämnen där det i vissa klasser har blivit lugnare. Dock ger eleverna också exempel på ämnen där det i vissa klasser är lika bristfällig eller sämre studiero som vid tillsynsbesöket i november 2017. Under lektioner med bristande studiero uppger eleverna exempelvis att det är hög ljudvolym, att saker kastas i klassrummet och att det finns elever som springer runt. Eleverna använder ord som "stökigt" och "kaos" för att beskriva situationen i klassrummet under lektioner med bristande studiero. Elever från en klass uppger att det är bristande studiero under varje lektion oavsett ämne. Flera elever från årskurs 6 uppger att studieron har förbättrats i några klasser. Det ges dock exempel på bristande studiero i en klass i vissa ämnen då det enligt eleverna är stökigt och oroligt.

Lärare i årskurs 4 och 5 uppger att de inte känner igen sig i elevernas beskrivningar av studieron och tror att eleverna behöver mer tid för att kunna se de förbättringar som har skett. Någon lärare uppger att lärarna lägger ned mycket tid på att förbättra studieron men att det kan räcka med att en klass har en vikarie för att de vara tillbaka på ruta ett igen. Någon annan lärare uppger att studieron är beroende av sammanhang, det vill säga att eleverna kan vara fokuserade men att det vid vissa situationer blir stökigt. Rektorn uppger att studieron har förbättrats i årskurs 5, men hon ger samtidigt exempel på en klass som har haft flera lärarbyten som har påverkat studieron negativt. Enligt rektorn har eleverna i årskurs 4 och 5 nyligen fyllt i en trygghetsenkät som visade att de flesta eleverna upplever att de har studiero. Någon lärare uppger att hen har följt upp effekten av de insatser som gjorts i två klasser i årskurs 4 och att uppföljningen visade att studieron har förbättrats under vårterminen. Några lärare som undervisar i årskurs 6 uppger att studieron i årskurs 6 generellt har förbättrat, exempelvis är det god studiero i en klass där det finns en struktur kring uppstart och avslut av lektioner.

Lärare uppger vidare i intervju att arbetet med trygghet och studiero har fördjupats efter Skolinspektionens tillsynsbeslut. Enligt rektorn så har personalen arbetat med strukturer, ordningsfrågor, lektionsinnehåll, lärarens ledarskap och medarbetarskapet för att förbättra studieron. Några lärare som

undervisare i årskurs 4 och 5 uppger att de har arbetat mycket med att förbättra studieron, exempelvis genom diskussioner i arbetslaget och i klasserna. Eleverna i årskurs 4 och 5 uppger att lärarna säger till när studieron är bristfällig men att det inte blir lugnt i klassrummet förrän läraren skriker. Enligt eleverna i årskurs 4 och 5 finns det inte ett gemensamt förhållningssätt när det gäller lektionsstarter, med undantag för första lektionen varje dag som startas på liknande sätt. Eleverna nämner insatser som kvarsittning och utvisning. Lärare uppger i intervju att skolan arbetar med en konsekvenstrappa men att insatserna oftast stannar vid att eleverna samtalar med mentorn eller elevhälsan. Vid något tillfälle har kvarsittning använts. Elever i årskurs 6 uppger att lärarna i vissa ämnen har gjort förändringar i undervisningens genomförande för att förbättra studieron, exempelvis infört dramatik, mer grupparbeten och arbete utomhus. Enligt lärarna som undervisar i årskurs 6 så pratar de också med eleverna om elevernas ansvar när det gäller studieron, kontakter vårdnadshavare, omplacerar elever och agerar om en elev blir kränkt under lektionstid.

Motivering till val av verktyg

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Härryda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vid uppföljningen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa bristen avseende att använda ett bibliotek som ett naturligt inslag i skolans pedagogiska verksamhet för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Uppföljningen visar att varken skolans bibliotek eller biblioteket i Landvetter Kulturhus används som

Beslut

2018-06-15

7 (10)

Dnr 43-2017:5355

ett naturligt inslag i elevernas undervisning. Utredningen visar att eleverna inte använder skolans bibliotek och att de böcker som finns i biblioteket upplevs som svåra. Utredningen visar också att vissa klasser regelbundet besöker biblioteket i Landvetter Kulturhus, men detta gäller inte alla klasser. Vid de besök som görs lånar eleverna främst böcker till egen tyst läsning och i ämnet svenska, vilket inte kan anses vara tillräckligt. Eleverna ska även ges stöd för att söka och utveckla kunskaper samt ges tillgång till en resurs som tillgodoser deras behov av material i hela utbildningen. Skolinspektionen vill betona vikten av alla klasser regelbundet besöker ett bibliotek samt att lärarna tydliggör syftet med besöken så att dessa blir en del av ett större sammanhang i undervisningen.

Av skollagen framgår att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information. Skolbiblioteket ska ställas till elevernas och lärarnas förfogande och ingå i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade i beslut den 24 januari 2018 Härryda kommun att senast den 27 april 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa den brist som konstaterats avseende skolenhetens arbete med att använda ett bibliotek som ett naturligt inslag i skolans pedagogiska verksamhet för att stödja eleverna lärande och kunskapsutveckling, och att senast samma dag skriftligen redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Utredningen visade att varken skolenhetens skolbibliotek eller biblioteket i Landvetter kulturhus användes av alla klasserna på skolan. Det var endast vid enstaka tillfällen som eleverna fick möjlighet att besöka biblioteket i Landvetter Kulturhus och det ingick inte som en naturlig del i undervisningen för eleverna på skolenheten. Därtill ansvarade inte rektorn för att det bibliotek som finns på skolenheten användes på ett sådant sätt att alla elever själva kan söka och utveckla sina kunskaper med hjälp av biblioteket.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen har den 27 april 2018 redovisat de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens tidigare beslut. I skrivelsen står bland annat att klasserna i årskurs 4 och 5 har besökt biblioteket i Landvetter Kulturhus i ökad omfattning och att besök sker en gång i veckan eller minst var fjärde vecka. Klasserna i årskurs 6 har besökt biblioteket i Landvetter Kulturhus under flera tillfällen och då mestadels under lektioner i svenska. Vid besöken på biblioteket har eleverna möjlighet att låna böcker, exempelvis "bänkböcker" eller böcker till bokcirklar. Exempel ges på klasser som arbetar med läsecirklar utifrån lässtrategier och boksamtal. Enligt skrivelsen tar lärarna hjälp av barn- och ungdomsbibliotekarien vid biblioteket i Landvetter Kulturhus. Huvudmannen anför vidare att Landvetterskolans skolbibliotek i juni 2018 kommer att flyttas till en mer tillgänglig lokal och därmed ökar eleverna tillgång till skolbiblioteket. Det pågår även en rekrytering av en skolbibliotekarie som ska anställas till höstterminens start. Genom den pågående rekryteringen av en skolbibliotekarie följs skolans plan att integrera skolbiblioteket med biblioteket i Landvetters Kulturhus. Det är tänkt att skolbibliotekarien ska arbeta nära pedagogerna och eleverna samt vara en integrerad del i den pedagogiska verksamheten. Rektor planerar även för att inrätta ett biblioteksråd. Huvudmannens redovisning har även kompletterats med dokumentet Landvetterskolans skolbiblioteksplan för läsåret 18/19 som beskriver skolenhetens mål och strategier avseende skolbibliotekets tillgänglighet och användning under läsåret 2018/19.

Skolinspektionens utredning vid uppföljning av tillsynen

Elever från alla årskurser uppger att de inte använder skolbiblioteket. Några elever i årskurs 4 och 5 uppger att de inte får vara i den del av skolan där skolbiblioteket är placerat och att de upplever att detta är orättvist. Eleverna efterfrågar möjligheten att kunna låna böcker när det passar dem, exempelvis under raster. Enligt eleverna i årskurs 4 och 5 är även böckerna i skolbiblioteket svåra och inte anpassade för dem. Rektorn uppger i intervju att hon är medveten om att skolbiblioteket inte har fungerat och att böckerna i skolbiblioteket ska flyttas till ett annat rum för att öka tillgängligheten för eleverna. Vidare uppger rektorn att de tre rektorerna på Landvetterskolan har avsatt medel för att anställa en skolbibliotekarie till höstterminens start. Rektor uppger att de inte har uppnått målet med att ett bibliotek ska kunna användas som en naturlig del i undervisningen förrän en skolbibliotekarie är anställd. Skolbibliotekariens uppdrag blir att säkerställa att ett bibliotek används i alla ämnen i klasserna. Enligt rektor arbetar skolan nu med klassbokningar till biblioteket i Landvetter Kulturhus.

Beslut

2018-06-15

9 (10)

Dnr 43-2017:5355

Elever från vissa klasser i årskurs 4 och 5 uppger i intervju att de har besökt biblioteket i Landvetter Kulturhus en gång den senaste månaden medan elever från vissa klasser uppger att de inte har besökt biblioteket vid något tillfälle. I intervjun med elever från årskurs 6 uppger elever från en klass att de har besökt biblioteket i Landvetter kulturhus en gång sedan Skolinspektionens besök i november 2017 och en klass ska besöka biblioteket nästkommande dag medan övriga klasser inte kan uppge några exempel på när de har besökt biblioteket. Eleverna i årskurs 4 och 5 uppger att de lånar skönlitterära böcker och faktaböcker när de besöker biblioteket i Landvetter Kulturhus, medan eleverna i årskurs 6 uppger att de bara lånar skönlitterära böcker. Enligt eleverna i årskurs 4 och 5 så lånar de bara böcker i ämnet svenska och de blir inte uppmuntrade att låna böcker i andra ämnen. Eleverna i årskurs 6 uppger att de inte lånar böcker till exempelvis naturorienterande ämnen då de mest arbetar i kursboken i dessa ämnen. Eleverna i årskurs 6 uppger att de har arbetat med exempelvis källkritik i samhällsorienterande ämnen, men de har inte besökt ett bibliotek i samband med detta.

Lärare uppger i intervju att mentorerna i årskurs 4 och 5 går till biblioteket i Landvetter Kulturhus ungefär en gång i månaden med sin klass. Enligt lärarna så hjälper personalen på biblioteket till med val av böcker samt boksamtal. Vidare uppger lärarna att klasserna i årskurs 6 har bokade besök på biblioteket i Landvetter Kulturhus tillsammans med en bibliotekarie. Enligt lärarna så började de med bokade besök nyligen. I ämnet svenska arbetar eleverna med böcker i klassuppsättning där boksamtal ingår. Enligt lärarna har inte biblioteket använts i årskurs 6 i exempelvis ämnet matematik.

Motivering till val av verktyg

Härryda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Härryda kommun föreläggs att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Härryda kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. (5 kap. 3 § skollagen)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Härryda kommun har avhjälpt bristen. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit under intervjuer vid uppföljningsbesöket.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Caroline Engskär

Föredragande
Signerat av: Caroline Engskär